

Aan

Staatssecretaris JPS

Deadline: 6 mei 2025

Directie Maatschappelijke

Ondersteuning

Opgesteld door

nota

(ter beslissing) Kamerbrief versterking WOII-sector en vernieuwing
Herinneringscentrum Kamp Westerbork

Datum

28 april 2025

Kenmerk

4106877-1082144-DMO

Bijlage(n)

1

*paar kleine aanpassingen
neder akkoord*

1. Aanleiding

Met de Voorjaarsbesluitvorming hebt u extra geld vrijgemaakt om te investeren in de Tweede Wereldoorlog sector en de vernieuwing van Herinneringscentrum Kamp Westerbork. In deze brief aan de Tweede Kamer licht u uw plannen voor de versterking van de sector op hoofdlijnen toe. De brief wordt hierbij ter ondertekening aan u voorgelegd.

2. Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met deze brief.
- Conform afspraak verzendt u de Kamerbrief bij voorkeur zo snel mogelijk na 6 mei.

3. Kernpunten

Proces

- U stelt structureel extra geld beschikbaar voor de gehele Tweede Wereldoorlog sector, oplopend van € 6.1 miljoen in 2026 tot en met € 6.5 in 2029. Ook stelt u € 15 miljoen beschikbaar voor de renovatieplannen van Nationaal Herinneringscentrum Kamp Westerbork.
- De voornemens dienen nog wel door het parlement goedgekeurd te worden tijdens behandeling van de Voorjaarsnota. Dit debat staat op 11 juni as. gepland. Daarom wordt het in de brief onder voorbehoud van goedkeuring door het parlement beschikbaar gesteld.
- De sector is op de hoogte van de beoogde versterking. Om verdere stappen te kunnen zetten wordt de Tweede Kamer nu op hoofdlijnen geïnformeerd. Vervolgens wordt het plan, in samenspraak met het Veldberaad (netwerkorganisatie WOII-sector) en de betreffende individuele organisaties, nader inhoudelijk en financieel uitgewerkt. In de voortgangsrapportage Oorlogsgetroffenen (tweede helft 2025) wordt de Tweede Kamer over de vorderingen geïnformeerd.

Inhoud

- Met de huidige capaciteit loopt de sector tegen de grenzen van haar mogelijkheden aan. Daarom heeft u besloten de sector structureel te versterken.
- Op uw verzoek heeft het Veldberaad hiervoor een plan geschreven. Daarbij was het uw lijn dat vanuit de sector een gezamenlijk verhaal moest komen gericht op de toekomstbestendigheid van de hele sector in plaats van allerlei losse verzoeken en plannen. Met deze voorgenomen versterkingen wordt de inzet vanuit VWS, in ieder geval voor de aankomende vijf jaar vormgegeven. Dit creëert rust en duidelijkheid binnen de sector. Na die vijf jaar kijken we waar we staan en wat dan nodig is om het verhaal te blijven vertellen.
- Doel van deze versterking is het creëren van een infrastructuur door het land waardoor iedereen binnen 45 minuten reistijd van zijn woonplaats op een leerzame, laagdrempelige en lokale manier met het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en Holocaust in aanraking komt. De versterking wordt vormgegeven aan de hand van drie lijnen:
 - Versterken van organisaties die al onderdeel zijn van de landelijke infrastructuur, zoals het Nationaal Comité 4 en 5 mei en de Herinneringscentra;
 - Uitbreiden van deze infrastructuur Uitbreiden van deze infrastructuur met de musea 40-45 verenigd in de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH) en een aantal landelijke initiatieven;
 - Ruimte voor creativiteit en vernieuwing door middel van een subsidieregeling.(In de Kamerbrief wordt nader toegelicht welke organisaties -extra- worden gefinancierd en waarom.)

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- In de Kamerbrief wordt ingegaan op de verdere versterking van de herinneringscentra. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de moties Bikker (Kamerstuk II 2024/2025, 36 600 XVI, nr. 96 en Kamerstuk II 2024/2025, 36 651, nr. 14) betreffende de toekomstbestendigheid van de herinneringscentra.
- U heeft geld gereserveerd voor de versterking van 5 mei. In de brief van 12 januari 2024 (Kamerstuk II 2023/2024, 36 410 VIII, nr. 43) is toegezegd dat het kabinet komt met een toekomstvisie op 5 mei en standpunt inzake de bevrijdingsfestivals. In brief die u nu stuurt geeft u aan de Bevrijdingsfestivals voor langere termijn te zullen ondersteunen, nadat vanuit het Rijk eerder tweekeer incidenteel subsidie aan de festivals is verstrekt. De verdere invulling van de versterking van 5 mei worden komende tijd uitgewerkt met andere departementen en de sector.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Het afgelopen jaar hebben verschillende organisaties binnen de WOII-sector via brieven, persoonlijk contact, media-aandacht, verzocht om financiële versterking. Met uw opdracht om te komen met een gezamenlijke visie is er meer gerichtheid binnen de sector ontstaan.

- Na het uitgaan van deze brief wordt op korte termijn een overleg met Veldberaad ingepland om de keuzes van VWS toe te lichten en afspraken te maken over het vervolg. Vervolgens worden de trajecten met de betrokken partijen uitgewerkt.
- Naar aanleiding van de Voorjaarsnota heeft Nationaal Herinneringscentrum Kamp Westerbork een persbericht uitgestuurd waarin wordt aangegeven dat ze erkentelijk zijn voor de steun vanuit het kabinet en daarbij de oproep voor andere financiers om de vernieuwingsplannen ook te ondersteunen.

c. Financiële en personele gevolgen

In deze Kamerbrief stelt u - onder voorbehoud van goedkeuring door het parlement - € 6,1 miljoen in 2026 oplopend tot structureel € 6,5 miljoen in 2029 beschikbaar voor de gehele Tweede Wereldoorlog sector. Daarnaast stelt u ook onder hetzelfde voorbehoud in totaal € 15 miljoen beschikbaar in 2026 en 2027 voor de renovatieplannen van Nationaal Herinneringscentrum Kamp Westerbork. Er kunnen pas financiële verplichtingen worden aangegaan nadat de Kamer de wijzigingen heeft geautoriseerd. Voor zowel de versterking van Tweede Wereldoorlog sector als de renovatieplannen geldt dat deze in de Voorjaarsnota 2025 van financiële dekking zijn voorzien op de VWS begroting.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

In aanloop naar de voorjaarsbesluitvorming, als ook de voornemens die u in de Kamerbrief benoemt, is veelvuldig afstemming met verschillende veldpartijen, als ook de op verschillende onderdelen betrokken ministeries.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

- Nieuw: u informeert de Kamer via de voortgangsrapportage Oorlogsgetroffenen over de voortgang van de versterking van de sector.
- Afgedaan: zie 4a.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.